

Sygn. akt VIII U 1945/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Protokolant:	Ewa Grychtol

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2017 r. w Gliwicach

sprawy A. S. (S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 20 września 2016 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. S. prawo do emerytury poczynając od dnia 10 września 2016 roku.

(-) SSO Teresa Kalinka

Sygn. akt. VIII U 1945/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 września 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu A. S. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 887 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A, bowiem ZUS zaliczył mu jedynie 1 rok, 6 miesięcy i 24 dni takiej pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z przedłożonymi przez niego świadectwami i zaświadczeniami oraz zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu wskazał dodatkowo, że do pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A.

w K. od 1 lipca 1979r. do 15 lipca 1995r. (łącznie z urlopem bezpłatnym od 15 czerwca 1990r. do 25 sierpnia 1991r.), bowiem ZUS zakwestionował zapisy świadectwa pracy w warunkach szczególnych za ten okres, w którym pracodawca wskazał niewłaściwą pozycję z załącznika do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983r.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony A. S., urodzony (...) w dniu 9 września 2016r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...)

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym, że w ocenie ZUS udowodnił jedynie 1 rok, 6 miesięcy i 24 dni okresu pracy w szczególnych warunkach.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS w dniu 20 września 2016r. wydał zaskarżoną decyzję.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych pracy w okresie od 1 lipca 1979r. do 15 lipca 1995r. na stanowisku spawacza - mechanika w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w K., z uwagi na zakwestionowanie zapisów wystawionego za ten okres świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W postępowaniu przed Sądem ubezpieczony domagał się uznania za pracę w warunkach szczególnych powyższego okresu.

W toku procesu Sąd ustalił, iż w spornym okresie ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w K.. Zajmowało się ono wykonawstwem wielkogabarytowych rurociągów i tuneli w technologii przeciskania. Odwołujący w trakcie zatrudnienia u tego pracodawcy, okresie urlopu bezpłatnego, został również skierowany na budowę eksportową do Zjednoczonych Emiratów Arabskich, gdzie jego pracodawca była podwykonawcą kontraktu realizowanego przez Przedsiębiorstwo (...) w W., zaś odwołujący był w tym czasie formalnie zatrudniony przez głównego wykonawcę.

W szczególności odwołujący przez cały sporny okres, w tym również w trakcie wyjazdu na budowę eksportową, faktycznie był członkiem brygady zajmującej się robotami przeciskowymi. Wymienione wyżej przedsiębiorstwo zajmowało się wykonywaniem tuneli pod drogami, czy torowiskami. Prace te były prowadzone przy użyciu górniczych siłowników hydraulicznych o wielkiej mocy. Poszczególne elementy używane w tych pracach były grubościennymi konstrukcjami stalowymi, łączonymi rurami. Z tego względu wszystkie części składowe należało zespawać.

Ubezpieczony w czasie tego okresu, bez względu na nazwę stanowiska pracy, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach.

W praktyce ubezpieczony w spornym okresie pracował w głębokich wykopach i pod ziemią. Był on jedyną osobą w brygadzie, która miała uprawnienia spawacza. W trakcie prac przygotowawczych do rozpoczęcia drażenia tunelu, odwołujący faktycznie przez pełne dniówki robocze zajmował się wyłącznie pracami związanymi ze spawaniem elektrycznym lub gazowym, elementów składowych urządzeń przeciskających tunele. Prace takie z reguły trwały do 2 miesięcy, następnie brygada odwołującego przystępowała do drażenia tunelu. W trakcie tych prac, ubezpieczony, już wewnątrz tunelu w głównej mierze zajmował się pracami spawalniczymi, średnio przez 3/4 dniówek roboczych

w każdym miesiącu. Okoliczność ta była związana z tym, że w trakcie przeciskania na urządzenia oddziaływały ogromne siły, powodujące ich odkształcenia. W takim wypadku odwołujący był zmuszony za pomocą spawarki usunąć uszkodzenia, bądź wyciąć

i zamontować nowe elementy. Z kolei przez pozostałe dniówki w trakcie drążenia tuneli, odwołujący zajmował się innymi pracami związanymi z procesem ich drążenia. Jego praca w takim charakterze była wykonywana przez pełne dniówki robocze, tj. przez 8 godzin

i więcej. Taki sam charakter pracy świadczył podczas wyjazdu na tzw. budowę eksportową, gdzie również stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się wyłącznie opisanymi wyżej pracami przy drążeniu tuneli pod drogami, dodatkowo powierzono mu funkcję brygadzysty, jednak nie wiązało się to z wykonywaniem innych prac a jedynie z odpowiedzialnością za brygadę. Ubezpieczony ukończył kurs spawania w dniu

12 sierpnia 1978r. Pracownicy mieli przez pracodawcę przypisywane stanowiska, takie, jaki mieli zawód wyuczony, lub takie jakie przewidywał taryfikator wewnętrzzakładowy, co nie zawsze odpowiadało charakterowi faktycznie wykonywanej pracy.

Czynnikami szkodliwymi w jego miejscu pracy były głównie hałas, zapylenie i opary od spawania oraz zagrożenie związane z pracą pod ziemią.

Pracodawca wystawił odwołującemu świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, wskazał w nim jednak wykonywanie prac w warunkach szczególnych, które nie odpowiadały ściśle pracom wykonywanym, na przypisanym ubezpieczonemu formalnie stanowisku spawacza - mechanika.

Razem z odwołującym w spornym okresie pracowali świadkowie: R. P. – mistrz i kierownik budowy, przełożony ubezpieczonego, B. J. – kierownik odcinka budowlano – montażowego, przełożony ubezpieczonego.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, dokumentacji akt osobowych ubezpieczonego (koperta k.29) zeznań świadków: R. P. i B. J. (k.33-35), nadto z wyjaśnień odwołującego słuchanego w charakterze strony (k.35-36) oraz akt sprawy X U 3517/13, dołączonych do akt niniejszej sprawy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a tym samym za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy.

W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i samego ubezpieczonego, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Ponadto świadek R. P. był współpracownikiem odwołującego, pracującym bezpośrednio w sąsiedztwie jego stanowiska. Z kolei świadek B. J. i przez pewien czas również R. P. byli jego przełożonymi, zatem mieli oni bezpośrednie informacje w zakresie charakteru

i wymiaru świadczonej przez ubezpieczonego pracy w spornych okresach.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, A. S. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 887, ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zaś do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Ubezpieczony ukończył 60 lat życia i nie jest członkiem OFE. Kwestie te nie były sporne.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy uznał za udowodnione jedynie 1 rok, 6 miesięcy i 24 dni okresu pracy w szczególnych warunkach.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału Sąd uznał, że ubezpieczony A. S., ukończył 60 rok życia, i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że oprócz dotychczas zaliczonego przez ZUS okresu 1 roku, 6 miesięcy i 24 dni, również praca ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w K. od 1 lipca 1979r. do 15 lipca 1995r. na stanowisku spawacza - mechanika, w tym również w trakcie urlopu bezpłatnego, kiedy taką samą pracę wykonywał na budowie eksportowej, była pracą stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywaną w szczególnych warunkach, tj. przy spawaniu elektrycznym i gazowym, a przede wszystkim pracą w głębokich wykopach.

Zgodnie z wykazem A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracą w szczególnych warunkach, uprawniającą do niższego wieku emerytalnego były prace wymienione w dziale V poz. 1, przy budowie rurociągów w głębokich wykopach oraz prace wymienione w dziale XIV poz. 12, przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym.

Sąd uznał, że w całym spornym okresie, w tym również w trakcie wyjazdu zagranicznego, odwołujący pracował w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W tym czasie nie wykonywał innych czynności niż związane

z opisanymi pracami.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków potwierdzającym charakter pracy ubezpieczonego, uznając te dowody za spójne logiczne i wzajemnie się uzupełniające. Nadto zeznania świadków korelują z zapisami w dokumentacji osobowej ubezpieczonego i wystawionym mu przez pracodawcę, świadectwem pracy w warunkach szczególnych.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Bez znaczenia pozostaje także fakt, że ZUS zakwestionował przedłożone przez odwołującego, za ten okres, świadectwo pracy w warunkach szczególnych. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia - w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, że ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 - letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Nadto Sąd uznał, że z momentem osiągnięcia wieku 60 lat odwołujący spełnił wszystkie warunki uprawniające go do otrzymania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W związku z powyższym Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji, przyznając ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia (...). tj. od ukończenia wieku 60 lat.

(-) SSO Teresa Kalinka